

Taloussuunnitelma 2025- 28 ja investointiohjelma 2025-34

KH 28.10.2024 – Kartano korvattu

Järvenpää

Muuttuneet tiedot kehys → 26.9. → 4.10. → KJ/KH-esitys

9/2024 VM VOS- ja 9/2024 OKM VOS-tiedot päivitetty

- Valtionosuudet 2024 ja 2025-2028
- Te-vos 2025 + 2026-2028 ja Te-menot 8/2024
- Kotikuntakorvaukset 2024 ja 2025, päivitetty 9/2024
- OKM-VOS: Valmistavan opetuksen valtionosuus - oma arviolaskelma

Muutostekijä	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
OKM valtionosuus muutos	-1 200	-179	678	451

Verotulot päivitetty 9/2024

Investointiohjelmaluonnos 26.9.

- KHn JYK2 – investointipäätös: Kansakoulunkatu + Noppa
- JUSTin pääomitus poistettu (sote-yhtiöittäminen)
- ~~Kartanon tasearvon alaskirjaus 2026-0,5Me~~
- Opkan irtaimistokorjaukset (ajoitusten tarkennus hankeaikataulujen mukaisesti)
- Närekadun osto + siirto/investointi (osto 1,3+ siirto 1,3)
- Mankalan väistöjen poisto (~ 630te),
- Haarajoen summa (1,45 → 1,0Me)

Rahoituskulut

- Pienennetty uusien lainojen korkotasoa → laskee oleellisesti rahoituskustannuksia
- Rahoituskulut (korkosuoja 1.10. + uuden lainan korko-%:ia laskettu 0,2%-yksikkö 2025 alkaen)

Uudet/muuttuneet muutostekijät

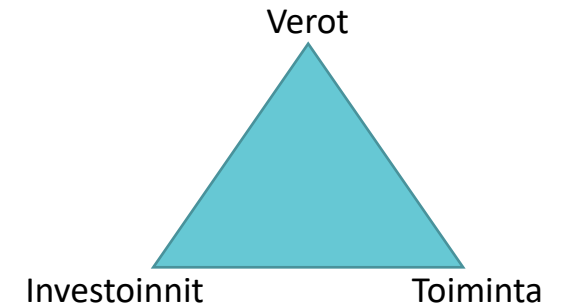
- Te-menot kesäkuun vos-laskelman pohjalta
- kotikuntakorvaus tulot ja menot uusimmat 9/24 vos-tiedot
- poistettu Sarastian hinnankorotus ja toisen asteen maksuttomuus
- pienennetty työterveyden sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannuslisäystä
- lisätty 2% ylittävät ateriapalvelujen hinnankorotukset ja Keuken maksuosuus
- huomioitu opetuksen oppilasmäärien vähentymisen ja vakan lapsimäärän lisäyksen vaikutus
- huomioitu sotevuokraustoiminnan päättyminen
- 2024 järjestelyerien oikaisu päätösten mukaiseksi
- verotuskustannusten väheneminen
- energiakustannusten nousu 2024-25
- opka Itk:n esitys siirrettyjen sopeutusveloitteiden kattamisesta tasu-kaudella
- Hlöshivulukat
- TE-kustannukset ja riskivaraus
- Varaus oppimisen tuen lakiuudistukseen + 437te (varattu Konpaan)
- Kaupungin kokonaiskulujen vähennys -437te TE-tilojen ulosvuokrauksen ansiosta

Kehysvalmistelun reunaehdot

- Kaupungin strategiassa asetetut taloudelliset tavoitteet

T1: Vastuullisuus ratkaisuisissa				
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso (TP2021)	TP 2023	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas	315 (yht. 14,2 Me)	433 (yht. 20,1 Me)	340 (yht. 17 Me)	470 (yht. 25 Me)
Lainamäärä, e/asukas	4793 (yht. 216,8 Me)	5481 (yht. 254,8 Me)	6430 (yht. 320 Me)	5640 (yht. 301 Me)

- Taloustavoitteisiin on pääsemiseksi
 - varmistetaan jo tehtyjen sopeutus päätösten 2020-23 ja 2024-25 toimeenpano
 - ei lomautuksia eikä irtisanomisia, jos palvelutarve ennallaan
 - ei uusia toimintaan kohdistuvia toimenpiteitä,
 - muutostekijöissä vain pakottavat muutokset (lait ja asetukset, muut sitovat päätökset ja sopimuskorotukset)
 - Investointiohjelman päivitys
 - aikataulutukset ja eurot tarkistettu
 - 2024-2025 merkittävä vähennys karsintapäätöksen ja hankkeiden pakotetun viipeen seurauksena
 - hanke-euroissa kuitenkin korotuksia ja uusia investointikohteita
 - Veronkorotus
 - kunnallis- tai kiinteistöveron korotus tarvittaessa

- Esitetyn talousarvioratkaisun lisäksi taloudellisiin tavoitteisiin pääseminen edellyttää vuodesta 2026 0,5Me pysyvää meno/tulosopeutusta (taseen kertynyt ylijäämä €/as) ja vuodesta 2028 alkaen 1,5Me pysyvää meno/tulosopeutusta (lainat €/as)***

TA-valmistelun lähtökohdat ja olennaiset muutokset

VERORAHOITUS – heikkenee tehtäviin nähden!

- Verotulot Kuntaliiton 9/24 veroennustekehikon pohjalta
 - Veropohja heikentynyt
 - *Ei veronkorotusta*
- Valtionosuudet tarkistettu VMn 9/24 ennakollisten vos-laskelmien ja 9/24 painelaskelman pohjalta
 - sote-leikkaus
 - TE-palvelut 2025
 - OKM valmistavan opetuksen VOS – oma arviokorjaus 2025-28
 - Valtionosuusuudistus **2027–** vaikutusarvioita ei käytettävissä!

INVESTOINNIT

- Päivitetty investointiohjelma, maanmyynnit, korot ja poistot
 - 2024 päätössiirtymä → karsii 2024 ja 2025-26 lukuja!
 - 2027-28 kasvua
- Rahoituskuluissa, suojat ja uuden lainan korko 2025 3,0%, 2026 alk. 2,8%

TOIMINTA – menojen kasvupaineita!

- Kehys 2025-28:
 - Muutettu taloussuunnitelma 2024-27
 - sisällä **2024 3Me ja 2025 0,2Me toimintakatesopeutus**
 - **+ vanhojen toteutumattomien sopeutusten kireminen!**
 - Pakottavat muutostarpeet ja lakisääteiset tehtävät
 - TE-palvelut ja etuusvastuut **5,7-6,1 Me**
 - Työllisyysalue ml. Konpan tuottamat palvelut 16,075Me
 - josta Järvenpään kustannusosuus 4,0 Me
 - Lisävastuu työmarkkinatuista 1,23Me ja työttömyyden kasvun vaikutus 0,2Me, riskivara 250-500te/vuosi
 - Muut muutostarpeet **2,3-3,4 Me**
 - Maanmyynnit vähenee kauden loppua kohden **+0,2 – -2,6Me**
 - huomioitu investointiohjelma valmistelun uusin tieto
 - markkinatilanne + ei myytävää luovutuskelpoista maata

Investointiohjelma 2024-33, netto yht. 292,8 Me (320,1Me)

	TP 2023	TPE 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-34
Maanmyynti	204	557	385	2 182	852	665	564	428	350	296	596	558	6 876
Maanosto	1 107	1 575	1 232	1 080	1 970	1 000	2 100	1 000	1 000	1 200	1 000	1 000	12 582
Maanosto/myynti	-903	-1 018	-848	1 102	-1 118	-335	-1 536	-572	-650	-904	-404	-442	-5 706
Talonrakennus, tulot	446	4 259	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Talonrakennus, menot	8 018	6 573	12 634	9 053	16 720	24 615	14 260	9 840	12 380	7 400	7 200	4 300	118 402
Talonrakennus, netto	-7 572	-2 314	-12 634	-9 053	-16 720	-24 615	-14 260	-9 840	-12 380	-7 400	-7 200	-4 300	-118 402
Kunnallistekniikka, tulot	167	200	1 190	940	660	0	0	0	0	0	0	0	2 790
Kunnallistekniikka, menot	11 721	14 191	10 757	8 835	10 885	11 330	6 530	8 320	5 650	7 270	11 350	6 910	87 837
Kunnallistekniikka, netto	-11 554	-13 991	-9 567	-7 895	-10 225	-11 330	-6 530	-8 320	-5 650	-7 270	-11 350	-6 910	-85 047
Vesi, tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vesi, menot	5 938	5 500	5 500	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	59 500
Vesi, netto	-5 938	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-59 500
Liikunta, tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikunta, menot	3 483	8 195	30	230	520	1 260	600	330	400	400	600	1 500	5 870
Liikunta, netto	-3 483	-8 195	-30	-230	-520	-1 260	-600	-330	-400	-400	-600	-1 500	-5 870
Kehitysinvestoinnit, tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kehitysinvestoinnit, menot	309	291	200	200	200	200	500	500	500	500	500	500	3 800
Kehitysinvestoinnit, netto	-309	-291	-200	-200	-200	-200	-500	-500	-500	-500	-500	-500	-3 800
Osakkeet, myynti	7 254	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet, osto	5 268	2 229	1 959	404	452	487	0	0	0	0	0	0	3 302
Osakkeet, netto	1 986	-2 229	-1 959	-404	-452	-487	0	0	0	0	0	0	-3 302
Irtaimisto ja aineeton, myynti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Irtaimisto ja aineeton, osto	1 770	1 428	1 386	1 255	1 493	1 432	2 060	770	700	700	700	700	11 196
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 770	-1 428	-1 386	-1 255	-1 493	-1 432	-2 060	-770	-700	-700	-700	-700	-11 196
Tulot	8 071	5 016	1 575	3 122	1 512	665	564	428	350	296	596	558	9 666
Menot	37 614	39 981	33 698	27 057	38 240	46 324	32 050	26 760	26 630	23 470	27 350	20 910	302 489
Inv.ohjelma, netto	-29 543	-34 965	-32 124	-23 935	-36 728	-45 659	-31 486	-26 332	-26 280	-23 174	-26 754	-20 352	-292 823

v. 2025-28=taloussuunnitelman
investointiosa, ~138,4 Me = 47,3%

Investoinnit, teur	2023-28	2024-28	2025-28
Karsintaversio/voimassa oleva	-234 678	-188 314	-143 408
Päivitetty ohjelma	-202 953	-173 411	-138 445
Lisäys/vähennys	31 725	14 903	4 963

Muutokset voimassa oleva vs. uusi investointiohjelma

Voimassa oleva (KV 4.3.2024) vs investointiohjelma 2025-2034												Muutokset		
	TPE 2023	TPE 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	24-27	28-33	24-33
Maanosto/myynti, karsintaversio	-1 740	-643	-1 865	-1 436	-950	-250	-131	-174	-3 274	-120	-282			
Maanosto/myynti	-903	-1 018	-848	1 102	-1 118	-335	-1 536	-572	-650	-904	-404			
<i>ERO uusi- vanha</i>	837	-375	1 018	2 538	-168	-85	-1 405	-398	2 624	-784	-122	3 013	-170	2 843
Talonrakennus, karsintaversio	-11 534	-17 136	-15 714	-16 480	-20 760	-10 860	-10 180	-13 480	-8 800	-7 900	-4 800			
Talonrakennus, netto	-7 572	-2 314	-12 634	-9 053	-16 720	-24 615	-14 260	-9 840	-12 380	-7 400	-7 200			
<i>ERO uusi- vanha</i>	3 962	14 822	3 080	7 427	4 040	-13 755	-4 080	3 640	-3 580	500	-2 400	29 369	-19 675	9 694
Kunnallistekniikka, karsintaversio	-15 113	-12 210	-9 767	-10 185	-7 025	-9 470	-7 230	-8 320	-5 650	-7 270	-7 900			
Kunnallistekniikka, netto	-11 554	-13 991	-9 567	-7 895	-10 225	-11 330	-6 530	-8 320	-5 650	-7 270	-11 350			
<i>ERO uusi- vanha</i>	3 559	-1 781	200	2 290	-3 200	-1 860	700	0	0	0	-3 450	-2 491	-4 610	-7 101
Vesi, karsintaversio	-7 670	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000			
Vesi, netto	-5 938	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000			
<i>ERO uusi- vanha</i>	1 732	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikunta, karsintaversio	-6 125	-5 291	-30	-230	-520	-1 160	-600	-330	-400	-400	-600			
Liikunta, netto	-3 483	-8 195	-30	-230	-520	-1 260	-600	-330	-400	-400	-600			
<i>ERO uusi- vanha</i>	2 642	-2 904	0	0	0	-100	0	0	0	0	0	-2 904	-100	-3 004
Kehitysinvestoinnit, karsintaversio	-437	-200	-200	-200	-500	-500	-500	-500	-500	-500	-500			
Kehitysinvestoinnit, netto	-309	-291	-200	-200	-200	-200	-500	-500	-500	-500	-500			
<i>ERO uusi- vanha</i>	128	-91	0	0	300	300	0	0	0	0	0	209	300	509
Osakkeet, karsintaversio	-1 391	-2 229	-1 959	-1 989	-2 037	-2 072	-1 585	-1 585	-1 585	-1 585	-1 585			
Osakkeet, netto	1 986	-2 229	-1 959	-404	-452	-487	0	0	0	0	0			
<i>ERO uusi- vanha</i>	3 377	0	0	1 585	1 585	1 585	1 585	1 585	1 585	1 585	1 585	3 170	9 510	
Irtaimisto ja aineeton, karsintaversio	-2 354	-1 697	-1 436	-875	-738	-700	-700	-700	-700	-700	-700			
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 770	-1 428	-1 386	-1 255	-1 493	-1 432	-2 060	-770	-700	-700	-700			
<i>ERO uusi- vanha</i>	584	269	50	-380	-755	-732	-1 360	-70	0	0	0	-816	-2 162	-2 978
Yhteensä, karsintaversio	-46 364	-44 906	-36 471	-37 395	-38 530	-31 012	-26 926	-31 089	-26 909	-24 475	-22 367			
Yhteensä, netto	-29 543	-34 965	-32 124	-23 935	-36 728	-45 659	-31 486	-26 332	-26 280	-23 174	-26 754			
<i>ERO uusi- vanha</i>	16 821	9 941	4 348	13 460	1 802	-14 647	-4 560	4 757	629	1 301	-4 387	29 550	-16 907	12 643

Verotuloennuste 09/2024 – ei korotuksia

Ero
Taloussuunnitelmaan 24-27
+10,6 M€

TILIVUOSI	2022	2023	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**
Verolaji							
Kunnallisvero	204 424	98 811	91 902	97 188	101 527	106 069	110 251
<i>Muutos %</i>	5,1	-51,7	-7,0	5,8	4,5	4,5	3,9
Yhteisövero	8 733	6 232	4 655	4 428	4 687	4 946	5 100
<i>Muutos %</i>	22,2	-28,6	-25,3	-4,9	5,8	5,5	3,1
Kiinteistövero	17 843	18 600	19 278	19 595	19 950	20 546	20 958
<i>Muutos %</i>	6,5	4,2	3,6	1,6	1,8	3,0	2,0
VEROTULO KIRJATTAVA	230 999	123 643	115 835	121 212	126 164	131 562	136 310
<i>Muutos %</i>	5,8	-46,5	-6,3	4,6	4,1	4,3	3,6

MTA2024

2024**	2025**	2026**	2027**
89 921	94 627	98 349	101 988
-9,0	5,2	3,9	3,7
4 885	4 877	5 001	5 289
-14,9	7,1	2,1	4,8
19 267	19 623	19 974	20 394
3,6	1,8	1,8	2,1
114 073	119 126	123 324	127 670

Muutos MTA2024

2024**	2025**	2026**	2027**	Yht 24-27
1 981	2 561	3 178	4 082	11 802
-230	-448	-314	-342	-1 335
11	-27	-24	152	112
1 763	2 086	2 840	3 891	10 580

- Kunnallisverot:
 - **Kehykseen verrattuna** veropohja parantunut **180-750te/v**
 - Hallituksen veropäätökset kasvattavat ennusteita 2025 → vastaavat leikkaukset tehty valtionosuuksiin!
- Yhteisöverotulot:
 - Näkymä heikentynyt, mutta pysynyt kehyksen tasolla (**yhteensä +100te**)
- Kiinteistöverotulot:
 - Rakentamisen hidastuminen näkyy kasvuodotuksissa, ei muutoksia kehykseen

Valtionosuudet 09/2024

VOS 1000 €	2025*	2026*	2027*	2028*	Yht. 25-28
VOS MTA 2024 - 2027	12 879	14 330	14 548		53 642
VM VOS ennakkolaskelma 9-2024*	12 400	12 042	9 963	12 917	59 206
Ero ilman TE-palveluita	-479	-2 288	-4 585		-7 352
TE-palvelut VOS 2025	5 683	5 894	6 104	6 104	23 785
VM VOS 9-2024 (KTO 9-2024+OKM)	18 083	17 935	16 068	19 021	71 107
Kokonaismuutos	5 204	3 605	1 519		10 329

*ilman TE-palveluiden rahoitus VOS

Valtionosuusmuutokset 2024-25

- Sote vähennykset kokonaisuudessaan 10,5 M€ vuonna 2025
 - kokonaisvaikutus sotesta pysyvästi -7,6 M€/v
 - lisäksi väliaikaiset 2023-24 maksujen korjaukset -1,9M€ (maksetaan vuosina 25-27)
- Veromenetysten korvausten väheneminen -2,6 M€
 - verotuloissa vähän pienempi kasvu ansiotulovähennyksen poistosta
- TE-tehtävien lisärahoitus 2025: 5,7 M€ (=kompensaatio palveluiden siirtymisestä ja etuusvastuiden kasvusta)
- OKM-VOS valmistavan opetuksen arviolaskelma: 2025 +1,2Me, 2026 +0,2Me, 2027 -0,7Me ja 2028 -0,5Me
- Huom!** VOS-uudistuksen mukaisia lukuja ei käytettävissä **2027**->

Ero:
 Talousohjelmaan 24-27 **-7,4 M€**,
 TE-lisätehtävien kompensaatio
 huomioiden **+10,3 M€**

Muutos kehykseen verrattuna:
 TE vähennys -0,2 Me
 Muut lisää +2,8 Me

Sote-uudistuksen muutoksen tasaus	Sote-uudistuksen muutoksen tasaus	Jälkikäiteistarkistuksen johtuva lisäsiirtotarve	Määräaikaisen v. 2024 tehdyn lisäyksen takaisinperintä (1/3)	Jälkikäiteistarkistuksesta johtuva pysyvä lisäsiirtotarve	Vos-lisäys	Sote-erät ja vos-vaikutus yhteensä
muutosrajoitin 2025	vuodelle 2025	vuodelta 2023, 501 milj. € (1/3) 2025	2025	valtionosuuden	277 M€	2025
-5 507 718	-1 241 405	-1 393 770	-533 705	-4 132 755	2 310 607	-10 498 747

TE-alueet ja rahoitus 9/2024

- Te-alue-uudistus
 - palvelujen järjestämisvastuu siirtyy TE-alueille
 - kuntien vastuu työttömyysetuuksista kasvaa
 - valtio kompensoi lisääntyneet vastuut valtionosuuksina
 - TE-palvelutuotannon kompensatio nykyisen TE-palvelukustannusosuuksien ja laskennallisin väestötekijöiden perusteella
 - etuusvastuiden kompensatio poikkileikkaustilanteen mukaisesti
- Järvenpää toimii vastuukuntana
 - kaikki Keski-Uudenmaan kustannukset 16,075Me maksaa Järvenpää
 - muut kunnat maksavat osuuden (2025: 75%) kustannuksista yhteistoimintasopimuksen mukaisin perustein Järvenpäälle
- TE-valtionosuusennuste on pienentynyt syksyn 2023 tiedosta
 - etuuskompensaatio ei riittäne kattamaan vuoden 2025 etuusmenoja (vos vähentyi -360te)
 - palvelujen valtionosuuteen on kohdistettu leikkaus 2025 (-120te)
 - kuitenkin Keski-Uudellamaalla palvelujen valtionosuus ylittää nykytuotannon laskennalliset kustannukset, koko maan tasolla vos ei kata kustannuksia!
 - mahdollinen "hyöty" riippuu siitä, kuinka hyvin palvelutuotannon järjestämisessä onnistutaan!
 - kattaa arvioitua etuusmenojen ylitystä
 - toimintamenojen ylityksiin sisällytetty budjettiin riskivara 250-500te/vuosi

Järvenpää TE-palvelut 1000 €	2025	2026*	2027*	2028*	Yht. 25-28
TE-palvelut VOS 2025 yhteensä	5 683	5 894	6 104	6 104	23 785
Työttömyysetuuksien kompensatio	1 231	1 231	1 231	1 231	4 924
Palveluiden valtionosuus	4 452	4 663	4 873	4 873	18 861
TE-palvelut nykycustannus (2023)	4 030	4 030	4 030	4 030	16 121
Palveluiden VOS - nykycustannus 2023	422	632	843	843	2 741

Tilinpäätöksestä 2024 vuoteen 2025

Taseen kertynyt yli-/alijäämä

31.12.2023: **20,1 M€**

31.12.2024: **14,7 Me**

1 000 €	TP 2023	TPE 2024	MKS 2024	TPE23 ero MKS
TOIMINTATUOTOT	62 520	63 992	63 451	541
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 574	1 358	1 619	-261
TOIMINTAKULUT	-167 080	-166 060	-163 907	-2 153
TOIMINTAKATE	-102 986	-100 711	-98 837	-1 873
VEROTULOT	123 853	114 073	114 073	0
KUNNALLISVERO	98 811	89 921	89 921	0
KIINTEISTÖVERO	18 600	19 267	19 267	0
YHTEISÖVERO	6 442	4 885	4 885	0
VALTIONOSUUDET	18 843	12 163	11 971	192
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-5 430	-7 056	-7 681	625
VUOSIKATE	34 280	18 469	19 525	-1 056
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-24 456	-24 285	-24 535	250
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	9 824	-5 815	-5 010	-806
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	93	55	0	55
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	9 917	-5 760	-5 010	-751

- Alkuperäinen talousarvio 2024 -3,7 M€ alijäämäinen
- MTA-esitys 9/2024 -5 M€ alijäämäinen
- TPE 8/24 -5,8 Me alijäämää
 - + uusi korkosuoja
→ **2024 -5,4Me alijäämää**
- Kumulatiivinen ylijäämä 14,7 Me

Maanmyyntivoittojen muutokset Tasu 2024-27 vs. Tasu 2025-28

- Maanmyyntipotentialiaali heikentynyt
 - taloustilanne heikentänyt kysyntää
 - taloussuunnittelukauden jälkeen myytävissä olevan maan määrä vähenee, mikä pudottaa myyntivoittojen määrää oleellisesti
- **Talouden tasapainotus ei perustu enää myyntivoittoihin!**

Käyttöomaisuuden myyntivoitot 1000€	2 024	2025	2026	2027	2028	2 029	2030	2031	2032	2033
TA2024	4 380	4 992	4 896	5 080	5 080	5 753	5 814	5 814	6 120	5 202
Kehys 2025	3 156	5 153	4 960	4 829	3 770	3 197	2 426	1 985	1 679	3 378
Muutos	-1 224	161	64	-251	-1 310	-2 556	-3 388	-3 829	-4 441	-1 824

Muutostekijät

- **+8,6 – 9,4 Me/vuosi**
 - TE-menolisäykset 5,7-6,1 Me/v
 - ml. riskivaraus, ja kompensoimaton etuusmaksujen kasvu
 - Muut 2,3-3,4 Me/v
- Tarkennettu arviot
 - kotikuntakorvaukset 9/2024
 - sotevuokraustoiminnan päättyminen
 - vakan ja opetuksen lapsimäärien muutosten vaikutus
 - hinnankorotusten tarkistukset (Sarastia, työterveys, Palmian ateriat)
 - lisätty Keuke maksuosuus, poistettu 2. asteen maksuttomuus
 - opkan talonrakennusinvestointien/palveluverkkomuutosten toteutusaikataulun vaikutus tilaomistuksen vuosikuluihin
 - opka ltk:n esitys siirrettyjen sopeutusvelvoitteiden kattamisesta tasu-kaudella
 - verotuskustannukset
 - energiakustannusten nousu
 - henkilösivukulut
 - TE-menot
 - Varaus oppimisen tuen lakiuudistukseen + 437te (varattu Konpaan) (vastaava vähennys kaupungin nettokuluista TE-tilojen ulosvuokrauksen ansiosta)

Muutostekijä	Pysyvä/ Kerta	Summa / TA 2025	Summa / TS 2026	Summa / TS 2027	Summa / TS 2028
= Energian hinnannousu	Pysyvä	304	304	304	304
= Etsivän nuorisotyön valtionavustuksen pieneminen	Pysyvä	15	15	15	15
= Graafisen suunnittelijan toimen vakinaistaminen	Pysyvä	0	0	0	0
= Hautausoimeksiannot	Pysyvä	0	0	0	0
= Henkilöstön sivukuluprosenttien muutos	Pysyvä	-517	-517	-517	-517
= ICT palveluiden merkittävempien toimittajien hinnankorotukset	Pysyvä	45	45	45	45
= Integraatioalustan lisenssikustannusten nousu	Pysyvä	35	35	35	35
= Juhlavuosi 2026	Kerta	40	40		
= Keskitetyn kameravalvontaympäristön palvelumaksut	Pysyvä	15	15	15	15
= Keuken maksuosuus	Pysyvä	18	18	18	18
= Keva tasausmaksu	Pysyvä	287	287	287	287
= Kotikuntakorvausmenojen muutos 2025	Pysyvä	802	802	802	802
= Kotikuntakorvausmenojen siirto Opkasta Kotikuntakorvauksiin	Pysyvä	0	0	0	0
= Kotikuntakorvaustulojen muutos 2025	Pysyvä	-200	-200	-200	-200
= Kotikuntakorvaustulojen siirto Kotikuntakorvauksista Opkaan	Pysyvä	0	0	0	0
= Lakimuutos: kunnan muuttuva vastuu työttömyysturvasta	Pysyvä	1 231	1 231	1 231	1 231
= Matkailun edistäminen - uudet museokohteet: Villa Kokkonen	Pysyvä	50	50	50	50
= Matkailun edistäminen: Tuusulanjärven jäärata	Pysyvä	20	20	20	20
= Opetussuunnitelman tuntimäärän lisäys (MA ja AI) 3wt.	Pysyvä	63	150	150	150
= Opka lapsi/oppilasmäärän 2024 kustannuskorjaus	Pysyvä	42	42	42	42
= Opkan investointien aikataulumuutokset	Kerta	114	116	0	0
= Opkan vuosille 2025-26 siirrettyjen sopeutusten jaksotus vuosille 2025-28	Kerta	987	294	-640	-640
= Oppilasmäärän väheneminen	Kerta	-423	-740	-1 136	-1 433
= Oppimisen tuen riskivaraus	Pysyvä	437	446	455	464
= Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen joka toinen vuosi	Kerta	-80	80	-80	80
= Pakolaisten kotoutumiskoulutusvastuut siirtyy TE-alueelle	Pysyvä	-250	-250	-250	-250
= Palkankorotusvaraus - 1% neuvottelulisäys v. 2025	Pysyvä	774	774	774	774
= Palkkatukityöllistämisen lakkauttaminen	Pysyvä	145	145	145	145
= Palkkatukityöllistämisen/veloitetyöllistämisen lakkauttaminen	Pysyvä	-145	-145	-145	-145
= Palkkojen paikallisen järjestelyerän uudelleenkohdenus 2024	Pysyvä	0	0	0	0
= Palmia ateriapalveluiden korotukset	Pysyvä	109	109	109	109
= Perusopetuksen laitekannan uusinta 24-26	Pysyvä	0	90	180	180
= Puhelinhankintojen siirto leasinglaitteiksi	Pysyvä	-12	-30	-45	-70
= Puhelinten uusinta ja siirtyminen elinkaarimalliin 2024 - 2027	Pysyvä	12	30	45	70
= Rakennusvalvonnan lupatuottojen väliaikainen alentaminen	Kerta	350			
= Sarastian hinnankorotukset	Pysyvä	0	0	0	0
= SecApp / Tunahälytyssovellus	Pysyvä	23	18	18	18
= Sote-vuokraustoiminnan yhtiöittäminen	Pysyvä		845	845	845
= Talouden resurssointi	Pysyvä	72	72	72	72
= TE-palveluiden riskivaraus	Pysyvä	250	375	500	400
= TE-palvelut	Pysyvä	15 563	15 874	16 192	16 515
= TE-palvelut - Järvenpään maksuosuus (sis. kulu)	Pysyvä	3 989	4 069	4 151	4 234
= TE-palvelut - Järvenpään maksuosuus (sis. tuotto)	Pysyvä	-3 989	-4 069	-4 151	-4 234
= TE-palvelut Konpan laskuttamat sisäiset tuotot	Pysyvä	-75	-76	-78	-79
= TE-palvelut - laskutus muilta kunnilta	Pysyvä	-12 085	-12 327	-12 573	-12 825
= TE-palvelut Konpan laskuttamat sisäiset kulut	Pysyvä	75	76	78	79
= TE-palvelut Konpan tuottamat palvelut	Pysyvä	75	76	78	79
= TE-palvelut Tilaomistuksen laskuttamat sisäiset tuotot	Pysyvä	-437	-446	-455	-464
= TE-palvelut Tilojen laskuttamat sisäiset kulut	Pysyvä	437	446	455	464
= Tiera-City lisenssi- ja käyttökulujen nousu käytön laajentuessa.	Pysyvä	42	52	55	55
= Tiera-Cityn laajenemisen vaikutus toiminnan tehostumiseen	Pysyvä	0	0	0	0
= Tietotunnaa ja kyberturvallisuuteen liittyvät lisäpalvelut	Pysyvä	30	40	50	50
= Työkykyarviointien toteuttaminen	Pysyvä	35	35	35	35
= Työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu työttömyyden kasvaessa (nyk)	Pysyvä	200	200	200	200
= Työterveyshuollon 4,5% hinnankorotus	Pysyvä	21	21	21	21
= Työterveyshuollon kokonaisbudjetti	Pysyvä	72	72	72	72
= Uusi tehtävä: Kotolaki uudistus Monikielinen kulttuuriorientaatio	Pysyvä	10	10	10	10
= Uusi tehtävä: Kotolaki - koulutus työvoiman ulkopuolella olevat	Pysyvä	10	10	10	10
= Uusi tehtävä: Kotolaki Maahanmuuttajajäätien aseman parantaminen	Pysyvä	21	21	21	21
= Uusi tehtävä: Kotolaki Muu koto-ohjelmaan kirjattava toiminta	Pysyvä	45	45	45	45
= Uusi tehtävä: Kotolaki uudistus ohjaus ja neuvonta	Pysyvä	42	42	42	42
= Uusi tehtävä: Kotolaki uudistus Palvelutarpeen arviointi	Pysyvä	21	21	21	21
= Uusi tehtävä: Ruoka-aputoiminnan järjestäminen	Pysyvä	20	20	20	20
= Vaalit	Kerta				18
= Vakan lapsimäärän kasvu	Kerta	202	713	1 217	1 432
= Vakan palveluverkkomuutokset	Kerta	0	0	0	0
= Verotuskustannusten muutos	Pysyvä	-36	-36	-36	-36
Summa		8 901	9 455	8 622	8 702

Taloussuunnitelmaesitys 2025-28

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2022	TP 2023	TPE 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
KOM nettomyyntivoitot	9 748	4 387	3 150	5 153	4 960	4 829	3 770
Toimintakate muut ilman kom-my	-101 730	-107 373	-103 861	-112 207	-115 034	-117 767	-120 480
Toimintakate ilman nmv muutos	9,9 %	5,5 %	-3,3 %	8,0 %	2,5 %	2,4 %	2,3 %
Toimintakate	-258 455	-102 986	-100 711	-107 054	-110 074	-112 938	-116 710
Toimintakateen muutos-%	10,8 %	-60,2 %	-2,2 %	6,3 %	2,8 %	2,6 %	3,3 %
Verotulot	230 999	123 853	114 073	121 212	126 164	131 562	136 310
Verotulojen muutos-%	5,8 %	-46,4 %	-7,9 %	6,3 %	4,1 %	4,3 %	3,6 %
Kunnallisvero	204 424	98 811	89 921	97 188	101 527	106 069	110 251
Kiinteistövero	17 843	18 600	19 267	19 595	19 950	20 546	20 958
Yhteisövero	8 733	6 442	4 885	4 428	4 687	4 946	5 100
Valtionosuudet	44 925	18 843	12 163	18 083	17 935	18 468	20 931
Verorahoitus	275 924	142 697	126 236	139 294	144 100	150 029	157 241
Rahoituserät, netto	195	-5 430	-6 656	-6 701	-7 051	-7 681	-8 181
Vuosikate	17 664	34 280	18 869	25 539	26 974	29 411	32 350
Poistot ja arvonalentumiset	-21 625	-24 456	-24 285	-25 118	-26 392	-27 024	-26 138
Arvonalentumiset	-123	-2 038					-19
Satunnaiset erät							
Tilikauden tulos	-3 961	9 824	-5 415	422	582	2 386	6 212
Poistoeron lisäys/vähennys	105	93	55				
Ylijäämä/alijäämä	-3 856	9 917	-5 360	422	582	2 386	6 212
Kumulatiivinen ylij/alij.	10 374	20 108	14 748	15 170	15 752	18 138	24 350
Kumulatiivinen ylij/alij. €/asukas	227	433	315	323	333	379	502

28.10.2024

Huomioituid muutokset

- Muutostekijät **8,6 – 9,4 Me Me/v.**
 - TE-menolisäykset **5,7-6,1 Me/v.**
 - Henkilösivukulut ~200te**
 - oppimisen tuen menovaraus 437te, + nettomenovähennys ulosvuokrauksesta**
- Verot ja valtionosuudet päivitetty
 - VOS ml. TE-lisäys 5,8-6,2 Me/v.
 - Valmistavan opetuksen VOS +1,2Me 2025!**
 - ei veronkorotusta 2025**
 - 2026 +0,1%-yksikön korotus kunnallisveroon mahdollisesti tarpeen, jotta päästään strategiaan taloustavoitteisiin 2026 & 2030. Korotusta ei mukana laskelmissa!
- Investointiohjelma 25.9. + korot, poistot ja myyntivoitot
 - KHn JYK2 päätös ja palolaitos + yhtiötettävät sote-kiint. + muut muutokset
 - Opkan irtaimistokorjaukset (ajoitusten tarkennus), Närekadun osto + siirto/investointi, Mankalan ja Haarajoen summan täsmennys**
 - Siirretty Kartanon hanketta ja liitännäisiä vuodella**
 - myyntivoitot pienemmät 2027 alkaen
 - rahoituskulut, **suoja + uusien lainojen korko-% 2025 3,0%, 2026 alkaen 2,8%**

Tulevat riskit - ei huomioitu

- VOS uudistus 2026 **→ 2027**
- Kiinteistöverouudistus 2027

Taloussuunnitelma 2025-28

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028
TOIMINNAN RAHAVIRTA	29 825	15 919	20 386	22 015	24 582	28 580
Vuosikate	34 280	19 525	25 539	26 974	29 411	32 350
Satunnaiset erät, netto	-	-	-	-	-	-
Tulorahoituksen korjauserät	(4 387)	(3 606)	(5 153)	(4 960)	(4 829)	(3 770)
Muut erät	(68)	-	-	-	-	-
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	(25 156)	(45 388)	(26 971)	(18 975)	(31 899)	(41 889)
Investointimenot	(37 614)	(53 811)	(33 698)	(27 057)	(38 240)	(46 324)
Rahoitusosuudet investointimenoihin	613	-	1 190	940	660	-
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov	11 845	8 422	5 538	7 142	5 681	4 435
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIR	4 669	(29 469)	(6 584)	3 040	(7 317)	(13 309)
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	(84)	29 469	6 584	(3 040)	7 317	13 309
Lainakannan muutokset	3 340	29 469	6 584	(3 040)	7 317	13 309
Oman pääoman muutokset	-	-	-	-	-	-
Muut maksuvalmiuden muutokset	(3 424)	-	-	-	-	-
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 586	(0)	-	-	-	-
Rahavarat 1.1.	745	5 330	5 330	5 330	5 330	5 330
Rahavarat 31.12.	5 330	5 330	5 330	5 330	5 330	5 330

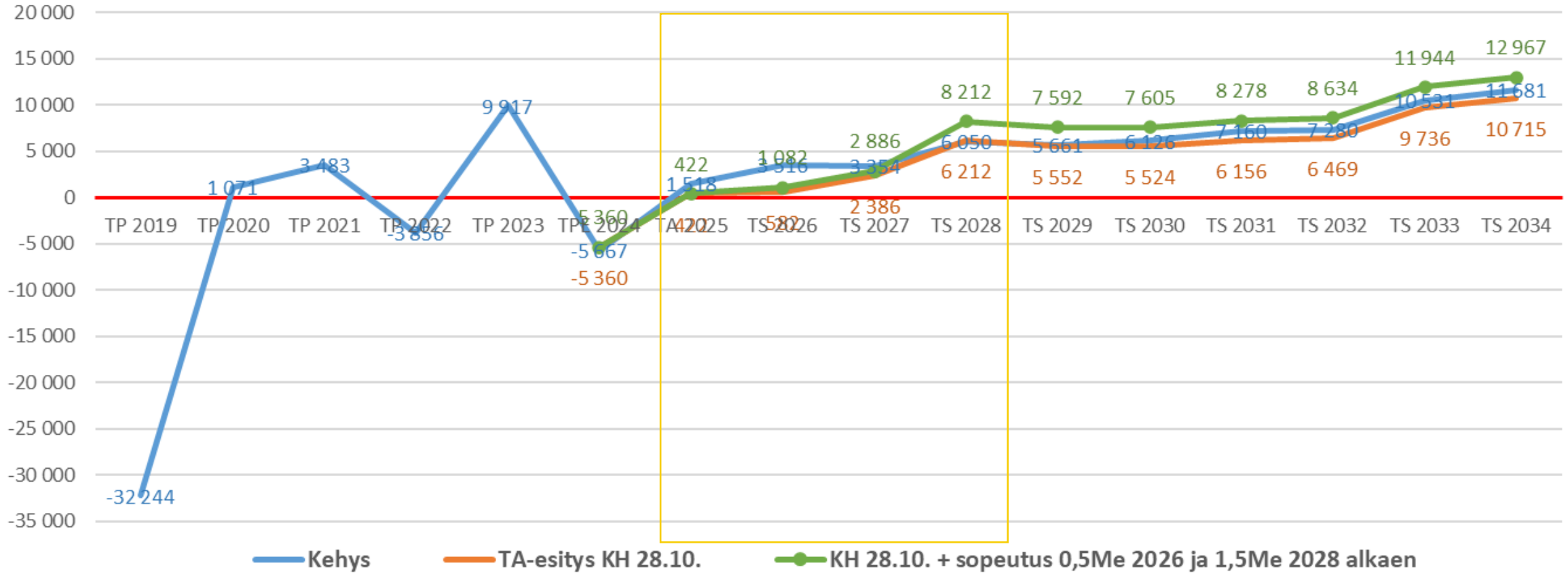
Huom! Rahoituslaskelma perustuu muutetun talousarvion 2024 mukaisiin lähtötietoihin.
TPE 8/2024 mukainen lainakannan lisäys on selkeästi muutettua talousarviota pienempi 11 363te.

Skenaariot

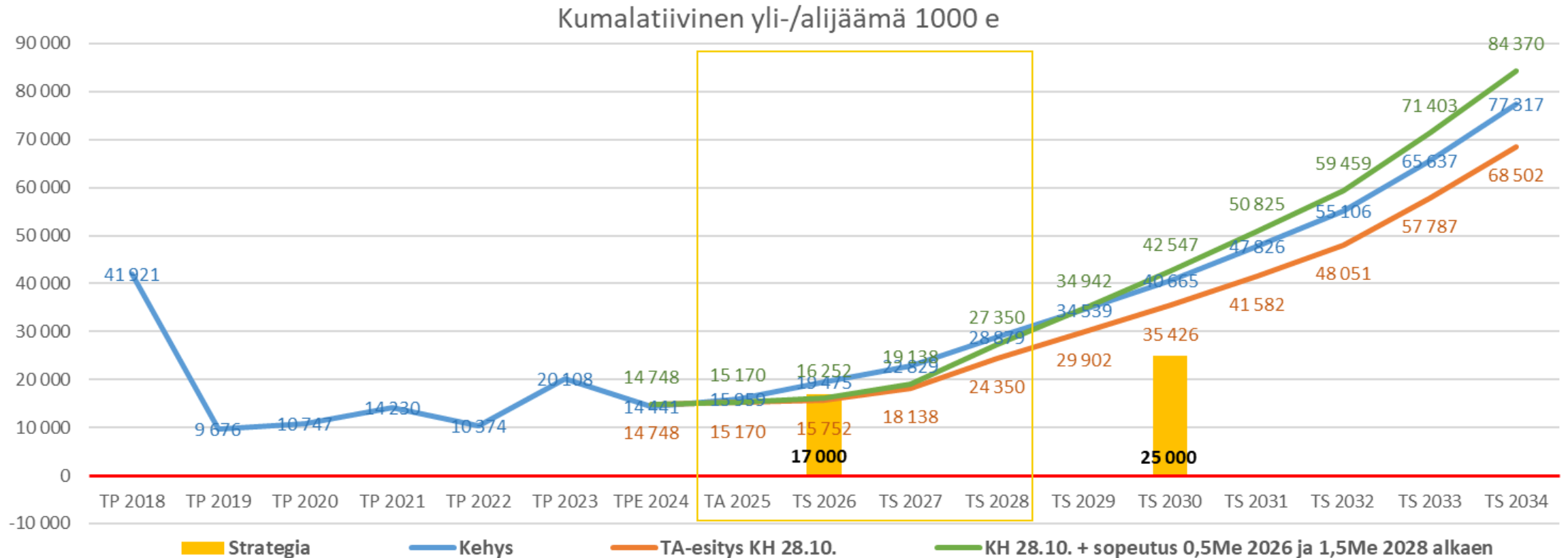
- **KEHYS-esitys:**
 - TPE 2024 + investointiohjelma + toiminnan muutostekijät + **veronkorotus 0,3 %-yksikköä kunnallisveroon**
 - Toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy ylijäämäiseksi vuonna 2029 → rahat riittää sekä toimintaan että investointeihin
- **KH TASU esitys 28.10.2024**
 - 22.10. tietojen päivitys
 - okm-vos, TE-menot ja riskivaraus, rahoituskulut ml. korko-%, hlösivukulut Kevan päivittyneet tiedot
 - oppimisen tuen menovaraus 437te, + nettomenovähennys ulosvuokrauksesta
 - Kartanon rakennushankkeen ja siihen liittyvien erien siirto vuodella
- **KH 28.10.2024 + 0,5 Me sopeutus 2026 alkaen + 1,5Me sopeutus 2028 alkaen**
 - 0,5Me pysyvä sopeutus 2026 alkaen → vaaditaan, jotta vuoden 2026 taseen kertynyt ylijäämä €/as. tavoite täyttyy
 - 1,5 Me pysyvä tulo/menosopeutus 2028 alkaen → vaaditaan, jotta vuoden 2030 lainat €/as. tavoite täyttyy

Yli/alijäämä, 1000e

Yli-/alijäämä 1000 e

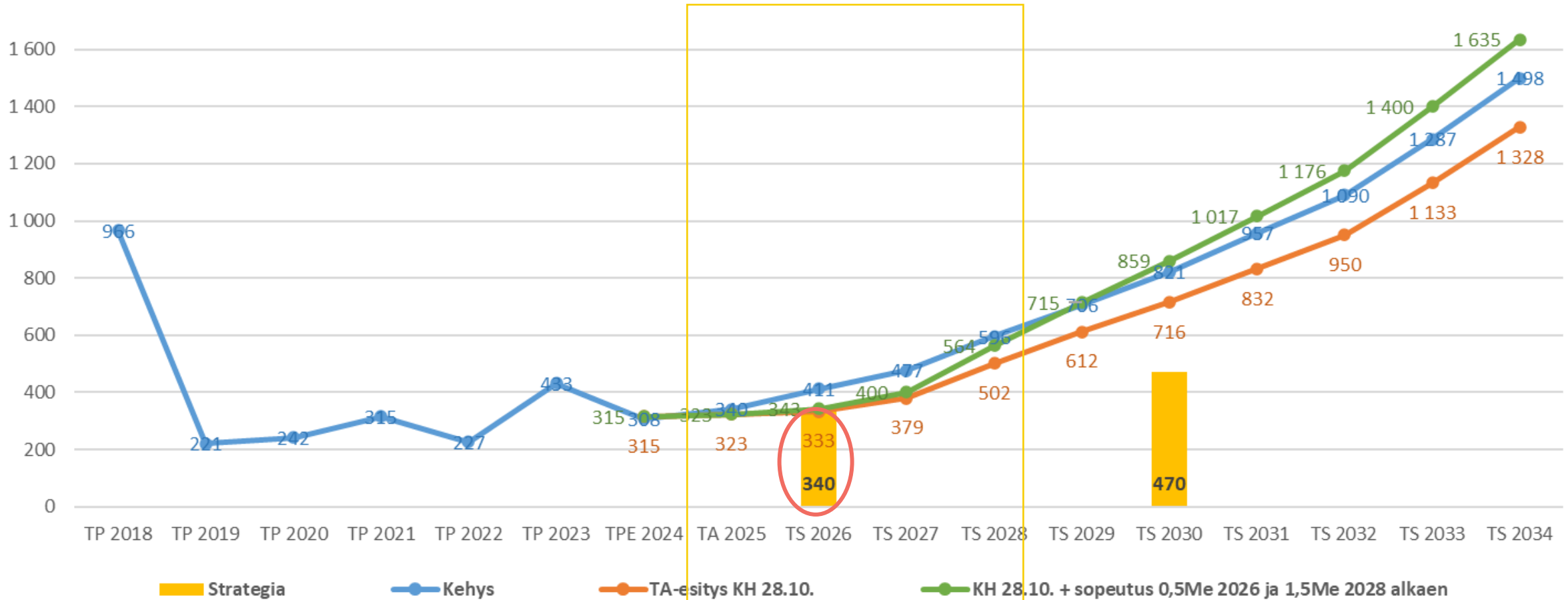

Taseen kertynyt yli/alijäämä, 1000e

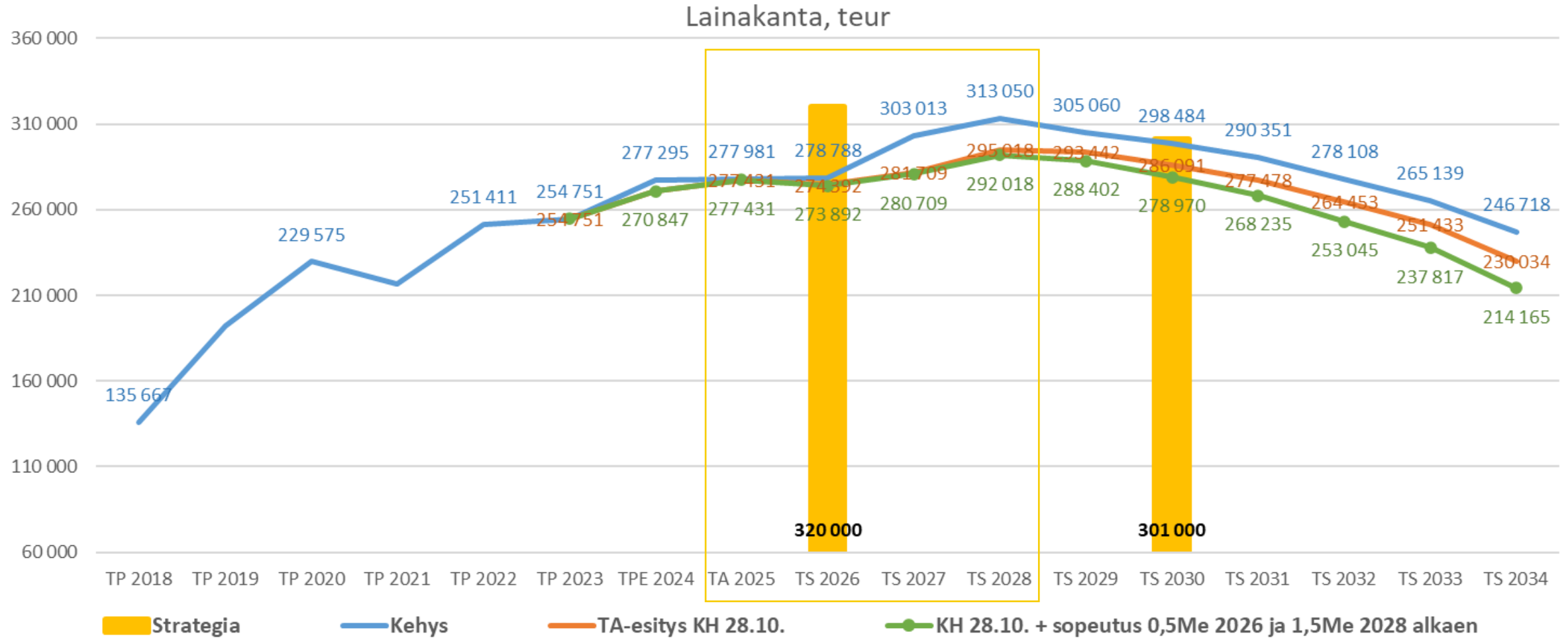

Taseen kertynyt yli/alijäämä, eur/asukas

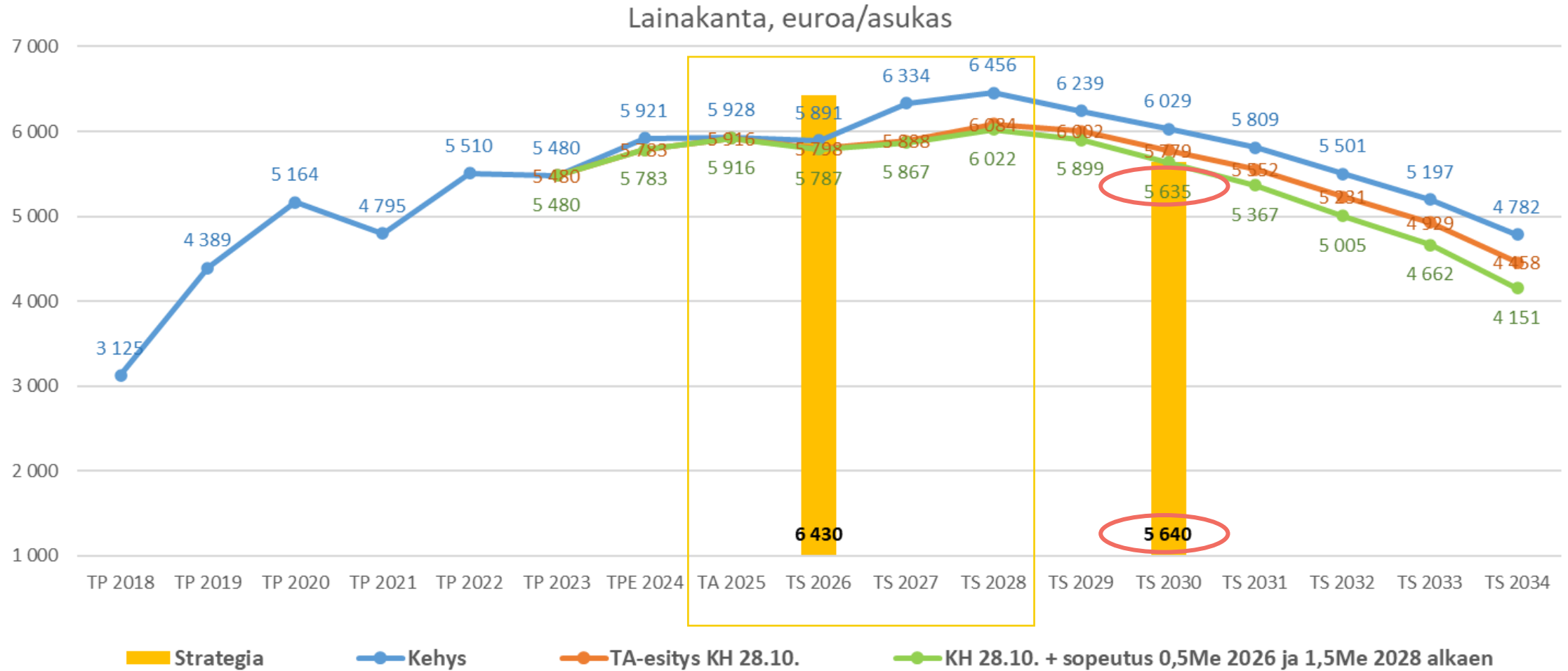
Kumulatiivinen yli-/alijäämä, €/asukas

Lainamäärä, 1000e

Lainamäärä, eur/asukas

Talous tasapainoon

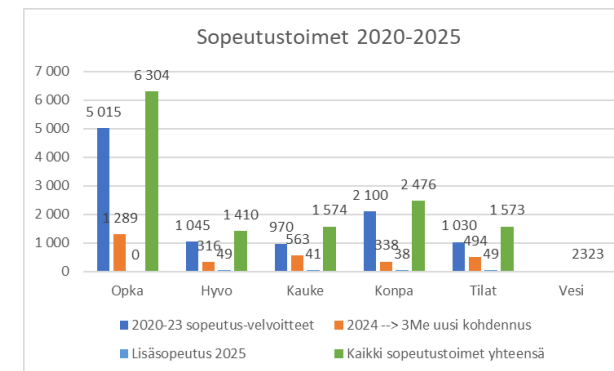
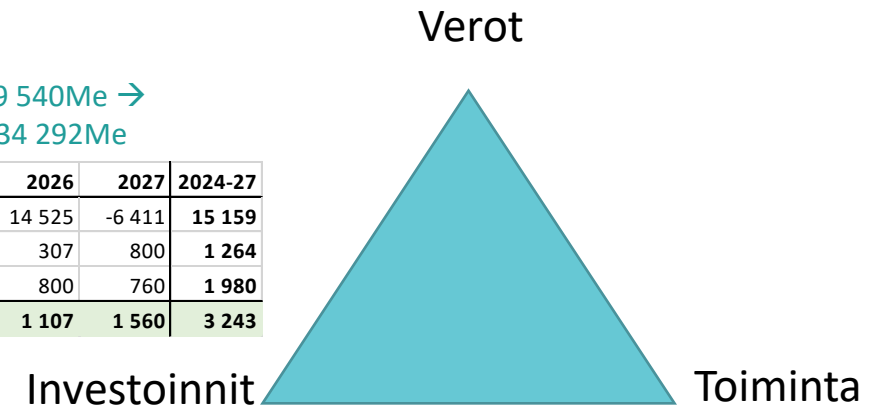
- Toteuttamalla hyväksytyt sopeutustoimet (2020-23 + 2024-25)
 - mitä tilalle, kun toimenpiteet ei tuota tulosta tai niitä ei hyväksytä toimeenpantaviksi
 - mihin asti vaateet on realistisia?
- Karsimalla investointeja
 - vaikutus poistoihin ja korkoihin
- Korottamalla kunnallis- ja/tai kiinteistövero
- Lisääikaa kertaluonteisilla omaisuuden myyntituloilla
→ taloussuhdanne rajaa maanmyyntimahdollisuuksia lyhyellä aikavälillä ja pitemmällä aikavälille rajoite syntyy myytävän maan vähyydestä

2020: rakentamaton rakennuspaikka +1,65%-yks
2021: +0,5%-yks. kunnallisvero
+ 0,1%-yks. yleinen ja vakit. asunnon kiinteistövero

Korotusvaikutukset	2025
Kuntaveron korotus 0,1 %-yks, tuotto	1 203
Yleisen kiinteistöveron maa pohja tuotto + 0,1%-yks	359
Yleisen kiinteistöveron rakennusten tuotto + 0,1%-yks	365
Vak. a.s. rakn kiinteistöveron tuotto +0,1 %-yks	1 152

Investointiohjelma 2020-29 540Me →
Investointiohjelma 2025-34 292Me

Investointikarsinta 15,2 Me	2024	2025	2026	2027	2024-27
Karsinta, 1000eur	4 643	2 402	14 525	-6 411	15 159
Poistot		157	307	800	1 264
Korot	0	420	800	760	1 980
Yhteensä	0	577	1 107	1 560	3 243

Tasopudotus yht.
13,3Me ~1,1
kunnallisvero%-yks

Toimenpide	Kesto	Säästö
Lomautus, kaikki	14 pvä (2koa + 4 työpäivää)	4 Me
Lomautus, ei vaka ja opetus	14 pvä (2koa + 4 työpäivää)	1,1Me
Henkilöstövähennys	27 htv, á 2700€/kk	1,1Me

Sopeutusvaateet budjeteissa (TA-tavoitteet ja toteumat)

- 2020 alkaneen sopeutuksen jakautuminen sitovuustasoin

Sitovuus	2020-23 sopeutusvelvoitteet	2024 → 3Me uusi kohdennus	Sopeutus-toimet yhteensä	Sopeutus %:ia toimintakatteesta
Opka	5 015	1 289	6 304	-10 %
Hyvo	1 045	316	1 361	-19 %
Kauke	970	563	1 533	-17 %
Konpa	2 100	338	2 438	-16 %
Tilat	1 030	494	1 524	-25 %
	10 160	3 000	13 160	

- 8/2024 TP-ennuste:

Sitovuustasot toimintakatteet	TPE24 ero MKS
Konsernipalvelut	404
Tarkastuslautakunta	0
Tilaomistus	-744
Kaupunkikehitys	115
Käyttöomaisuuden nettomyynti	-847
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue	-936
Kotikuntakorvaus	0
Hyvinvoinnin palvelualue	534
Työmarkkinatuen kuntaosuus	-150
Järvenpään Vesi	-250
Yhteensä	-1 873

- Siirtokelpoiset TA-ylitykset ja alitukset 2020-23*

Sitovuustaso 1000 €	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	Yhteensä
Konsernipalvelut	1 024	1 290	762	404	3 480
Tilaomistus	221	-326	74	-20	-51
Opetus ja kasvat	-273	-474	-1 378	-1 938	-4 063
Hyvinvointi	242	0	-179	189	252
Kaupunkikehitys	635	348	97	-290	790
Jäve	0	199	211	-95	315
Yhteensä	1 849	1 037	-413	-1 750	723

* huomioitu siirtomäärärahat (ylitykset/alitukset) + joulukuussa haetut ylitysluvat

- 2025 lisäsopeutus (ei opka):

Sitovuustasot	Toimintakatteet 2025 (1000 €)	Lisäsopeutus (1000 €)
Konpa	9 997	38
Tilat	12 855	49
Kauke	10 616	41
Hyvo	12 723	49
Vesi	6 093	23
Yhteensä	52 379	200

- 2025-28:

opkan vuosille 2025-26 siirtyneiden sopeutusten (2,56Me) uudelleen jaksotus vuosille 2025-28 → sopeutus 640te/vuosi

	2025	2026	2027	2028
Opkan sopeutusten jaksotuksen vaikutus	987	294	-640	-640

Aiemmilta vuosilta siirretyt sopeutusvelvoitteet

- **Sopeutusvelvoitteiden siirrot kuluvalle tasu-kaudelle 2024-26**

Sitovuustaso	Siirtokohta	2024	2025	2026
Hyvo	TP2022		0	0
Jäve	TP2023		45 000	50 000
Kauke	MTA2023			80 000
Kauke	TP2023			210 000
Opka	TP2021	237 000	237 000	
Opka	MTA2022	205 000	495 000	
Opka	TP2022	200 000	478 000	
Opka	MTA2023		185 000	368 000
Opka	TP2023		232 000	566 000
Tilat	TP2021	109 000	217 000	
Tilat	MTA2022		0	
Tilat	TP2023	20 000		
	Summa	771 000	1 889 000	1 274 000

- **Hyvo:** Vuoden 2023 onnistumisella saatiin katettua aiempien vuosien sopeutusvelvoitteiden siirrot vuosille 2024 ja 2025
- **Kauke:** Vuosi 2023 ainut, jolloin ei ole päästy budjettiin
 - Ylityslupaa haettiin joulukuussa 2022, minkä lisäksi myös muutettu TA ylittyi → siirrot vuodelle 2026 yht. 290te
- **Tilat:** Budjetti ylittyy 2024
 - 2022 haettu ylityslupa oli turha ts. tilinpäätös toteutui lisämäärärahan sisältänyttä budjettia parempana
 - 2021 ja 2023 ylitys 129te siirretty kuluvalle vuodelle ja vuodelle 2025 217te

- **Opka – Budjetti ylitymässä 2024**

- Budjetti ylittynyt vuosittain, tavoitteet olleet kumulatiivisia eli kun ensimmäisenä vuonna ei ole toimeenpantu toimenpiteitä suunnitellusti, koko sopeutus laahaa jäljessä
 - esim. ryhmäkoon kasvattaminen → perustettavien ryhmien määrä vähenee vuosittain
 - 1. vuonna yksi 1lk vähemmän, 2. vuonna 1 yksi 1lk ja 2lk vähemmän, 3. vuonna 1 yksi 1lk, 2lk ja 3lk vähemmän...
- Ylityslupaa haettu syksyllä 2022 ja 2023, minkä lisäksi myös muutettu TA ylittyi. Budjetti ylittyi myös 2021.
- Yhteensä sopeutuksia on siirretty vuodelle 2024 642te, vuodelle 2025 1647te ja vuodelle 2026 934te. Uudelle tasu-kaudelle (2025-26) siirtoja on yhteensä 2561te

- **Opka lautakunnan TA-esitys: vuosille 2025-26 siirretty sopeutusvelvoite 2,56Me katetaan tasaisesti 2025-28 (640te/vuosi)**

- **Vaikutus verrattuna voimassa olevaan taloussuunnitelmaan:**
 - 2025 986te lisämääräraha
 - 2026 294te lisämääräraha
 - 2027 640te lisäleikkaus
 - 2028 640te lisäleikkaus

Tasapainon ja sopeutuksen haasteet

- **Liikkumavaratoimet ei ole toteutuneet täysimääräisesti!**

- Mitä toiminnan lisäsopeutuksilla realistisesti on saavutettavissa?
- Sopeutuksen toteutuminen vaatii päätöksiä → sopeutustoimille ei saada täytäntöönpanolupaa, ensin päätökset karsittavista palveluista ja vasta sen jälkeen leikataan budjettia
- Kaikki "onnistumiset" ei ole rakenteellisten muutosten seurausta, vaan jonkin tekemättä jättämistä → muutokset vain osin pysyviä, eli eivät jatku tulevaisuuteen
- Tilojen tehostamispotentiali merkittävältä osin edelleen hyödyntämättä (tyhjää tilaa on) eikä palveluverkkomuutokset ole edenneet aikataulussa → päätöksenteko & toimeenpano, saadaanko vietyä läpi?
- Hallinnollisen työn tehostaminen etenee vaivalloisesti ja tulosten ulosmittaus menee hitaasti maaliin → "tehostuminen" valuu muuhun tekemiseen, htv:itä ei ulosmitata

- Investoinnit ovat edelleen lähivuosina liian suuret, poistotaso ja korkokulut ovat liian korkealla tasolla

- Karsinta jäi tavoitteesta: - 40Me → päätös - 15Me + Kansakoulunkatu
- Onko investointibudjetit edelleen ylimitoitettuja? Vuosittain on jäänyt käyttämättä!
- Ylimitoitettu investointibudjetti → liian suuret poistot & korot → suuremmat sopeutusvaateet, jotta pysytään ylijäämäisinä

- Verorahoitus heikkenee

- sotemenoleikkuri heikensi valtionosuuksia
- positiivinen verotulokehitys perustuu vähennysten muutoksiin → vastaava/vähän suurempi leikkaus valtionosuuksiin
 - verotulopohja heikentynyt
- Voidaanko korottaa veroperusteita? Paljonko?

- Yleinen taloustilanne heikentää tulonäkymiä ja kustannuspaineita on edelleen

- kustannusten nousu lyömässä läpi täysimääräisesti vasta 2024
- työttömyysluvut heikentyvät edelleen eli menopaineet kasvaa
- vakan kysyntämuutos? ja maahanmuuton tuomat kasvavat palvelutarpeet, mihin asti palvelukapasiteetti riittää?
- rakentaminen sakkaa, samoin kaikki linkittyvät tuloerät
- maanmyyntinäkömä heikentynyt (eikä maareserviä olla lisäämässä)

Riskejä ja epävarmuustekijöitä → taseen puskuria tarvitaan

- Suhdanneriippuvuus kasvaa
 - etuusvastuut työttömyydestä
 - esim. koronan seurauksena työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi vuodessa 700te, kahdessa 1,3Me, laajemmilla vastuilla ennakoimattomat muutokset voivat olla vielä suurempia
 - verotulot heikentyy samaan aikaan
- Rakennusten ja infran kuntoon liittyvät riskit
 - yllättävät alaskirjaukset ja korjaustarpeet, väistötilat
 - nopeat ja kalliit väliaikaisratkaisut/haittojen minimointi
- Pilaantuneet maa-alueet aiemmin myydyillä alueilla
- Konsernin epävarmuudet
 - Kiljava, tasearvo 3Me
 - Ainolan pysäköinti, hoitovastikkeet > 500te/v
 - JUSTin myynti, kaupungin tasearvo 11Me, yhtiöllä velkaa 40Me
 - Pysäköintihallin vuokraus Terveystalolle
- Budjeteissa pysyminen
 - vuosittain ta-muutoksilla haetaan lisärahaa
 - lisäksi budjetit ylittyy
- Lainsäädännöstä tulevat veloitteet ilman täyskatteista rahoitusta
 - Normipurku-leikkaukset ilman purkuja
 - Opetuksen mitoitusta koskeva lakimuutos
 - rahat, henkilöstö ja tilat loppuvat
- In-house lainsäädännön riskit
 - Kokonaistaloudellinen edullisuus: MT
 - Omistusosuusraja: Tiera, Hansel, Sarastia, Kiertokapula, Kuntarahoitus,
- Valtionosuusuudistus 2026
- Kiinteistöverouudistus 2027?